

ד"ר דוד מרגלית

שלשת המצבים, פרופ' ק, פרופ' חידטון ואחרון אחרון הרב האמן ר' ברוך רבינוביץ, האירו את המושג מצדדים שונים. ביחוד יש לציין את הזיון הממנה והמעודן של הרב רבינוביץ וכן מביאנו מיצוי עומק והלכה וכן מביאנו הידע הפיסיולוגי הרב, שהמראה ניתן בו, בידינו ידע חדש בקצק ישן.

אם הכל מסכימים, כי השאלה העיקרית היא בקביעת רגע המוח, הנה אמור: אחר רגע, שהוצפא יכול לסמוך עליו במצפון נקי, שהצפטר מה ולגשת לנתיחת נתיח הצפטר על מנת להציא ממנו את האבר הנדרש להשתולל לגופו של אדם חולה, השוכב בהרדמה ומחכה לקבלת האבר לגופו, והי לא כלום, לא אלה שהביעו כן את דעתם ולא אחרים, לא יוכלו בודאות גמורה לקבוע, אם רגע המוח הוא בהפסקת הנשימה, בהפסקת פעולת הלב כקביעת הקדמותים, או ב"מח מחוד" בהצעה הרפואית החדשה. אם הקריטריון "מח מחוד" בא לחדק את רגליהם של הקריטריונים הקדומים: הפסקת הנשימה, או פעילות הלב, והי צריך הוצפא להחנך לקתוצפציה זו ברוקף, כי הרפואה לכל ענפיה והנפוחה מאד בעשר-עשרים השנים האחרונות, משו עד לבלי חבר ולפיכך אין שום ערובה לכך, כי אחר מח מחוד, שנתקבל במצפון ע"י העולם הרפואי בקריטריון במח למוח, יחזיק מעמד עוד הרבה שנים. ובמצב של "הכל נחל" במדע הרפואי ייתכן מאד שאילו תגלית, או שחיה של תגלית, בשנים הלא רחוקות, ותהפך חושים לאל את המושג של "מח מחוד" ובמקומו ידע מושג אחר ל"רגע המוח".

ולכן כה הפייעני האמן ר' ברוך רבינוביץ בברק והעיון שלו, בסוף דבריו, המיועד לעקוף את הברריותה של קביעת "רגע המוח" בשביל הוצפא המנוח ולאפשר לוצפא להחזיק בזינים את האיש הנטט, באופן מלאכותי, ששחח אחרות על ידי מכותה-לב, עד שלא יהא שום ספק ברוב מוחו של האיש, ואז יוכל להפסיק את הזינים והמלאכותיים בתוק את המכותה מהרגף ולגשת לנתיחה ולהוצאת האבר המיועד להשתולל, על פי ההלכה.

במה דברים אמורים, כשנשנה את הלך מחשבותינו ולא נדבר על "השתולל אברכים" כללית, כחשיבה אחת. יש להבדיל הכול יסודי בין השתולל כליה, קניית וכו' לבין השתולל הלב. כל שאר האברכים ניתן להחזיקם בקיחוד עמוק ועל אחת כמה וכמה לפי שיטתו של הפותרן והלכותו המצויין של הרב רבינוביץ (החוקת האברים של הנטט באופן מלאכותי), לא כן הלב, כן מוכרחים להציא מנוף הצפטר בעודו בזינים ושום התחבשות לא תעזור כן. גם החוקת הרקמת האחרות "בזינים" על ידי הנטט בנחל מלאכותי במקום דם טבעי, אי אפשר לתופה ענין ללב, שכן החימתן של הרקמה יסובל, וכן צומח העצבים הפנימי, באופן שלב כזה ספק אם יצליח להשתולל בנוף התולה.

יש מקום להתפלא, שגם הרופאים המצויינים, המטורניים באותה חוגרת (פרופ' קן, פרופ' דוידסון) מדברים על השתלת איברים בצורה כוללת וגם הם וגם פרופ' אשכנזי (הרפואה, כרך ע"ט חוברת א') אינם מבדילים הכולה מוחלטת ומדגשת בין הלב לבין שאר האיברים. האופי האובייקטיבי, המאפיין את דבריהם, ביחד את דבריו של אשכנזי, המראה שהם לא נתפטו לסינוור ולאיבוד עשתונות ע"י ההתפתחות המפליאה של הטכניקה הכירורגית הטכנולוגית, המאפשרת ביצוע ניתוחים בוחה פתוח כדבר שבשיגרה וביצוע א.א.ג. ושאר בדיקות דומות, שלא חלמו עליהם, - הם נשארו מדענים קרי מזג, שאינם מתפעלים יתר על המידה מהישג זה או אחר של מדעי הרפואה הטכנולוגיה בימינו ומשתדלים לזון באובייקטיביות, בודנת שודא ודייני, על ערכו האמתי של המושג החדש של "מות מוחי" וכל תובע ממנו.

וכה יאמר פרופ' אשכנזי: "... נמצא, אפוא, שעדיין אין באפשרותנו להצביע על בדיקה אובייקטיבית וראית ומחלטת, שתוכל... להעיד על "מות המוח". המחבר דחה כל מיני בדיקות אחרות בשטח המוח - "באשר מדובר לא בשיטת איבחון במטרה לעזור לחולה, אלא בנסיח לקבוע מוח בלבד". אשכנזי התעלה כאן מבחינה מוסרית-רפואית, אם כי אין הוא, כמובן, דן מבחינת ההלכה. המוסר היחודי שברפואה מדברת כאן מתוך גרונ. הרשות ניתנה לנו לרפא, אבל לא להרוג לשם רפי, ובפרט שגם הרפי של חולה הלב ע"י השתלת לב רחוק מלהיות בבחינת ודאות כלשהי.

כשמופיעה תרופה חדשה, אין משתמשים בה לגבי האדם אלא אם כן נעשו בה נסיונות רבים מאד בבעלי חיים, הן מבחינת ארסיותה, הן מבחינת המינן והן מבחינת התוצאות המדיקות לנף, העלולות להזפיע אצרי כמה שנים, או אפילו אצרי דורות. מה הזפזון, אפוא, בהשתלת לב, שאצרי שנים-שלוש שנות נתיחים כבר הזכיזה את עצמה כבלתי יעילה וגם הענין האימונולוגי לא מצא עדיין את פתרתו וטפק אם ימצא בקרוב.

לסיכום, יש לזון בכובד ראש באמצעים כדי לאפשר השתלת איברים גם לפי ההלכה ובעיקר ראוי להשתמת לב מיוחדת הפתרון ההלכתי, שהבריק במחז של הגאון ר' ברוך רבינוביץ שליט"א; אולם את השתלת הלב יש לדחות בשתי ידיים ומכמה וכמה בחינות.

ולבסוף אסיים בפנייה לחברי הכירוגים: חכמים, היזהרו במעשיכם ותבדכנה ידיכם.

הרשות ניתנה לרפא ואף מצה לרפא, משום "השבות לו", אולם ככל שהטכניקה הטכנולוגיה מתפתחת, יש לשמור על מוסר הרפואה ועל קודשת חיי האדם, כל אדם במשמע ואף מיסט בכלל. להיפך יש להתחשב עם הנסיונות המרים של הזמן האחרון שאין שותלי הלב מאריכים ימים ולהפסיק את ההשתלות של הלב עד שנחכם יחזר על ידי ניסויים ממששים יחזר בבעלי

חיים.